O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand iqtisodiyot va
servis instituti rektori
M.E.Po‘latov

2024-yil "29" 08

Ro‘yxatga olindi:№ 61010400
2024-yil "29" 08

O’lkashunoslik

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta’lim sohasi:	1010000	- Xizmat ko‘rsatish sohasi
Ta’lim yo‘nalishi:	61010400	- Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha)

Samarqand-2024

Fan/ modul kodi TOUGEO6		O'quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTC-Kreditlar 4	
Fan/ modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya Mashg'ulotlari (soat)**		**Mustaqil ta'lim(soat)**	**Jami yuklama(soat)**
	O'lkashunoslik	36/36		108	180

2.

Fanning maqsadi: O'zbekiston Respublikasini- «mamlakat-tabiat-xalq» tizimida o'rgatish;O'zbekiston Respublikasini- «ona vatanim» tizimida o'rgatish.

Fanning asosiy vazifalari:

–O'zbekiston Respublikasining tabiati, tabiiy (yer, suv, mineral boyliklari, biologik) resurslari va iqlim xususiyatlari haqida, O'zbekistonda tabiat muhofazasi haqida bilimlar berish;

-O'zbekiston Respublikasining tarixiy yodgorliklari, hozirgi ma'naviy-madaniy, ta'lim, fan va ijtimoiy-iqtisodiy hayoti haqida bilimlar berish;

-O'zbekiston Respublikasining davlat tizimi haqida bilimlar berish;

-O'zbekiston xalqlari, o'zbek oilasi, dinlar haqida bilimlar berish;

-O'lkashunoslik fanida turizm va ekuskursiyaning ahamiyatini belgilash;

-Vatanimizning viloyatlari haqida umumiy-axborot ta'riflarni berish.

II. ASOSIY QISM: "O'LKASHUNOSLIK" FANI
(Ma'ruza mashg'ulotlari).

1-Mavzu: «O'lkashunoslik» fanining maqsadi va vazifalari. Turlari va faoliyatlari

"O'lkashunoslik" fanining fanining maqsadi va vazifalari, turlari va faoliyatlari, fanning o'lka haqida bilimlar to'plamini berishidagi ahamiyati, turizm ta'limidagi bakalavrlarning fanni o'rganishi zaruriyati bo'yicha bilimlar o'rgatiladi.

2-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining tabiiy va siyosiy xaritasi

O'zbekiston respublikasining tabiati va tabiiy resurslarining tavsiflari, tabiiy vertikal qavatlar. Tabiiy iqlim xususiyatlari, tabiiy geografiya xaritasi, O'zbekiston Respublikasining siyosiy xaritasidagi maxmuriy tuzilishlari o'rgatiladi.

3-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining yer va mineral resurslari

Yer resurslari. Yerlarni baholash.Yerlar holatining o'zgarishiga sabab bo'luvchi omillar. Rekultivasiya, meliorasiya, tuproq eroziyasiga qarshi kurash. O'zbekistonda yerlardan oqilona foydalanish va ularni muhofaza qilish. Mineral xom ashyo resurslari. Mineral xom ashyo resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.

4-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining suv resurslari

Suv resurslari va ularning hududiy tarqalishi. Suvdan foydalanish. Suv resurslarini ifloslantiruvchi asosiy manbalar. Suvdan noto'g'ri foydalanish oqibatlari. Suv resurslaridan oqilona foydalanish va ularni muhofaza qilish.

5-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining o'simliklar olami va hayvonot dunyosi

5.	**IX. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirish va eng muhimi mustaqil ish sifatida berilgan topshiriqlarni bajarish.
6.	**X. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari** **Asosiy adabiyotlar:** 1.O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi.Toshkent, 2003 2.O'zbekiston Respublikasining "Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonuni, Toshkent,O'zbekiston,1992 yil 9 dekabr. 3.O'zbekiston Respublikasining «Turizm to'g'risida»gi qonuni, «Xalq so'zi» gazetasi, 1999 yil 14-sentyabr. 4. Xaitboyev R.,Babayev F., Abduxamidov S. Va boshq.. Ўlkashunoslik, Uquv-uslubiy qўllanma, Samarqand, 2017, 180 b. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 5.Ўzbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning «Ўzbekiston Respublikasining turizm sohasini jadal rivojlantirishni ta'minlash chora-tadbirlari tўg'risida»gi 2016 yil 2-dekabrdagi PF-4861 sonli Farmoni. 6.Nexlyubova A.S. i dr. Polevaya praktika po prirodovedeniyu. -M.:Prosveщyeniye, 1986. 7.Stroyev K.F. Geograficheskoye krayevedeniye. -M.; 1974. 8.Tuxliyev I.S.,Hayitboyev R.,Safarov B.,Tursunova G.,Turizm asoslari, darslik, Toshkent, 332 b. 9.Yunyev I.S. Krayevedeniye i turizm. - M.: Znaniye, 1974.17.Hasanov I., G'ulomov P.N. O'zbekiston tabiiy geografiyasi (1-qism). O'quv qo'llanma.-T.: O'qituvchi, 2007. 10. HayitboyevR.,Pardayev O.,Turizmning menejmenti. Samarqand, 2010-46 b. 11.Hayitboyev R.,Haydarov S.,Abduhamidov S.,Daminov M.,Xamitov M.,Turizm marshrutlarini ishlab chiqish,O'quv qo'llanma,Samarqand,2016, 175 b. **Internet saytlari:** www.lex.uz. www.ziyonet.uz. http://www.tourism.uz/ http://www.tour.uz/ http://www.stat.uz http://www.tours.ru/country/uz/ http://www.ref.uz
7.	O'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ FD-15-20
8.	**Fan/modul uchun ma'sul:** **Hayitboyev R.**-SamISI, «Turizm» kafedrasining dosenti v.b.,
9.	**Taqrizchilar:** **Abduhamidov S. A.**,-SamISI, «Turizm» kafedrasining mudiri, PhD **Haydarov S.**,-SamDU, "Geologiya va gidrometeorologiya" kafedrasining dosenti,PhD

O'zbekistonning hayvonot olami. Hayvonot olamining insoniyat hayotidagi o'rni. Hayvonot olamidagi turlarning yo'qolishi va muhofaza qilinishi, davlat quriqxonalari va buyurtmalari, milliy bog'lar, hayvonot olamini muhofaza qilishdagi muammolar.O'zbekistonning o'simliklar dunyosi O'simlik dunyosidan foydalanish va muhofaza qilish masalalari. Xalqaro «Qizil kitob».

6-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining milliy parklari

O'zbekiston Respublikasining milliy parklari haqida barcha ma'lumotlar beriladi.Bu obyektlardan turizmda foydalanish yo'llari o'rgatiladi.

7- O'zbekiston Respublikasining tabiat qo'riqxonalari, tabiat buyurtmaxonalari va tabiat yodgorliklari

O'zbekiston Respublikasining tabiat qo'riqxonalari, tabiat buyurtmaxonalari va tabiat yodgorliklari haqida barcha ma'lumotlar beriladi.Bu obyektlardan turizmda foydalanish yo'llari o'rgatiladi.

8-Mavzu: O'zbekistondagi ekologik vaziyatlar.Tabiatni muxofaza qilishdagi xalqaro hamkorliklar

O'zbekistondagi ekologik vaziyatlar.O'zbekistonda ekologik vaziyatlarning ta'riflari. Hududlari tushuntiriladi, ekologik inqirozlardan chiqish yo'llari tushuntiriladi.Tabiatni muxofaza qilishda O'zbekistonning xalqaro hamkorlik lari haqida ma'lumotlar beriladi.

9-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining sanoati geografiyasi

O'zbekiston respublikasining sanoati tarmoqlari va yo'nalishlari. O'zbekiston sanoatining hududiy tarkiblari va rivojlanishi.Zamonaviy sanoat turlari va texnologiyalari,mashinasozlik sanoati. Og'ir va yengil sanoat ishlab chiqarishi

10-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi geografiyasi

O'zbekiston qishloq xo'jaligi tarmog'idagi islohotlar.Qishloq xo'jaligi yer fondi.Dehqonchilik va chorvachilik.Paxtachilik va g'alla ishlab chiqarish geografiya si. Fermer xo'jaliklari geografiyasi.

11-Mavzu: O'zbekistonning tarixiy-madaniy yodgorliklari va milliy merosi boyliklari

O'zbekistonning tarixiy-madaniy yodgorliklari va milliy merosi boyliklari ning joylashishi, O'zbekistonning tarixiy-madaniy shaharlari, ulardagi tarixiy-madaniy yodgorliklar, xalqimizning milliy merosi boyliklari haqida ma'lumot lar

12-Mavzu: O'zbekiston xalqlari. Dinlar. Ziyorat qilish odobi

O'zbekiston xalqlari, Millatlar, ularning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti. Dinlar.O'zbekistonda dinlar, diniy erkinlik. Ziyorat qilish odobi haqida ma'lumotlar o'rgatiladi.

13-Mavzu: O'zbekistonda ta'lim, fan va ijtimoiy-iqtisodiy hayot

O'zbekistonda ta'lim, fan va ijtimoiy-iqtisodiy hayotning tarkiblari, t'alim tizimlari, fanning taraqqiyoti, ijtimoiy-iqtisodiy sohalarning tarkiblari o'rgatiladi.

14-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining davlat tuzilishi. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi

O'zbekiston Respublikasining davlat tuzilishi.Prezident, hokimiyat, parlamentning tuzilishi. Ijro hokimiyati, sud tizimi, ularning faoliyatlari, O'zbekiston Respublikasining mustaqilligi,O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasining tarkib topishi, konstitutsiyadagi belgilangan demokratik yo'nalishalar o'rgatiladi.

15-Mavzu: O'zbekistonda jamoat tashkilotlari. Tashqi siyosati va tashqi

iqtisodiy aloqalari

O'zbekistonda jamoat tashkilotlari,siysiy partiyalar, jamoat tashkilotlari ning vazifalari, O'zbekiston respublikasining tashqi siyosati va tashqi iqtisodiy aloqalari, o'zbekiston respublikasining eksporti va importi haqidagi ma'lumot lar beriladi.

16-O'zbekistonda tarkib topgan ekologik vaziyatlar

O'zbekistonning hozigi vaqtdagi ekologik holati (dunyoviy, hududiy, mahalliy) bo'yicha ma'lumotlar beriladi

17-O'zbekistonda barqaror ekologik rivojlanishni ta'minlash

O'zbekistonning respublikamizda va dunyo miqyosida ekologik barqaror rivojlanishni ta'minlash yo'nalishida amalga oshirayotgan ishlari bo'yicha ma'lumotlar beriladi

18-Mavzu: "O'lkashunoslik"fanida turizm sohasini o'rganishning ahamiyati

"O'lkashunoslik" fanida turizm sohasini o'rganishning ahamiyatida O'zbekistonda milliy turizmning tashkil qilinishi, turizmning sohalari va turlari, mamlakatimizda turizmni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati, O'lkashunoslik fanida O'zbekiston milliy turizmining o'rni masalalari o'rgatiladi.

III. Amaliy ashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu:«O'lkashunoslik» fanining maqsadi va vazifalari. Turlari va faoliyatlari
2-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining tabiiy va siyosiy xaritasi
3-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining yer va mineral Resurslari
4-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining suv resurslari
5-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining o'simliklar olami va hayvonot dunyosi
6-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining milliy parklari
7.O'zbekiston Respublikasining tabiat qo'riqxonalari, tabiat buyurtmaxonalari va tabiat yodgorliklari
8-Mavzu: O'zbekistondagi ekologik vaziyatlar.Tabiatni muhofaza qilishdagi xalqaro hamkorliklar
9-Mavzu: O'zbekiston Respublikasining sanoati geografiyasi
10-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi geografiyasi
11-Mavzu:O'zbekistonning tarixiy-madaniy yodgorliklari va milliy merosi boyliklari
12-Mavzu:O'zbekiston xalqlari. Dinlar. Ziyorat qilish odobi
13-Mavzu:O'zbekistonda ta'lim, fan va ijtimoiy-iqtisodiy hayot
14-Mavzu:O'zbekiston Respublikasining davlat tuzilishi. O'zbekiston Respublika sining Konstitutsiyasi
15-Mavzu:O'zbekistonda jamoat tashkilotlari. Tashqi siyosati va tashqi iqtisodiy aloqalari
16- O'zbekistonda tarkib topgan ekologik vaziyatlar
17- O'zbekistonda barqaror ekologik rivojlanishni ta'minlash
18-Mavzu:"O'lkashunoslik"fanida turizm sohasini o'rganishning ahamiyati

IV. Kurs ishini tashkil qilish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha kurs ishi o'quv rejada qo'yilmagan

V. Labaratoriya ishlarini tashkil qilish bo'yicha ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha labaratoriya ishlari o'quv rejada ko'rsatilmagan.

VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Talaba fan bo'yicha mustaqil ishlarning mazularini o'zlari tanlashi mumkin.

Mustaqil ishlarning tavsiya etilgan mavzulari:

1.«O'lkashunoslik» fanining maqsadi va vazifalari. Turlari va faoliyatlari
2.O'zbekiston Respublikasining tabiiy va siyosiy xaritasi
3.O'zbekiston Respublikasining yer va mineral Resurslari
4.O'zbekiston Respublikasining suv resurslari
5.O'zbekiston Respublikasining o'simliklar olami vahayvonot dunyosi
6.O'zbekiston Respublikasining milliy parklari, tabiat qo'riqxonalari, tabiat buyurtmaxonalari va tabiat yodgorliklari
7.O'zbekistondagi ekologik vaziyatlar.Tabiatni muxofaza qilishdagi xalqaro hamkorliklar
8.O'zbekiston Respublikasining sanoati geografiyasi
9. O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi geografiyasi
10. O'zbekistonning tarixiy-madaniy yodgorliklari va milliy merosi boyliklari
11. O'zbekiston xalqlari. Dinlar. Ziyorat qilish odobi
12. O'zbekistonda ta'lim, fan va ijtimoiy-iqtisodiy hayot
13.O'zbekiston Respublikasining davlat tuzilishi.
14.O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi
15.O'zbekistonda jamoat tashkilotlari.
16."O'lkashunoslik"fanida turizm sohasini o'rganishning ahamiyati
17.Siz yashayotgan tumanning o'lkashunoslik nuqtai nazarida tavsifi
18.Ziyoratgohlar va ziyorat qilish odobi
19.O'zbekistonning tarixiy-madaniy shaharlari
20.O'zbekistonning tabiiy geografiya mintaqalari
21.O'lkashunoslik fanining faoliyatlari

3.

VII. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida

Talaba:

«O'lkashunoslik» fanining mahiyati va *mazmunini*, fanning maqsadi va vazifa lari haqida ***tasavvurga ega bÿlishi.***

Turizm sohasida vatanimiz madhini qo'llashning huquqiy va me'yoriy asoslari ni ***bilishi va ulardan foydalana olishi:***

«O'lkashunoslik» fanining maqsadi va vazifalarida qo'yilgan masalalarni to'liq o'zlashtirib, turizm sohasidagi kelgusi xizmatlarda puxta qo'llay bilish va bajara olish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***

4.

VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- Ma'ruzalar;
- Interfaol keys stadilar;
- Jarayonli yo'naltirilgan ta'lim;
- Muhokamalarda ishtirok etish;
- Kichik guruhlarda ishlash;
- Mustaqil ishlarni bajarish;
- Taqdimot tayyorlash;
- Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol –javoblar).